

קובץ

האור לחיים

שנה
שביעית

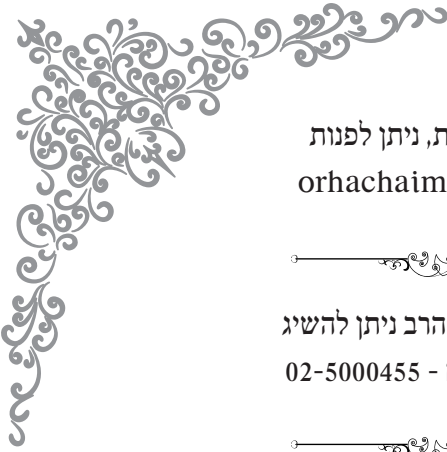
מאמרים ושיחות
מורן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויקהל תשפ"ד

אמרי-השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
19:01	18:18	* 17:27	י-ם
18:57	18:16	17:25	ת"א
18:59	18:17	17:26	חיפה
19:00	18:18	17:26	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 17:07

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויקהל תשפ"ד

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריד" - חומש שמות

1 לפי מחשבותיהם של בני האדם

פרשה למעשה:

10 רוטשילד, הסיני וראש הממשלה

13 כוח הקדושה

15 עץ חיים היא למחזיקים בה

16 זהירות מאש המחלוקת

20 ציווי השבת והמשכן

21 השבת בעצמה היא השראת השכינה

לפי מחשבותיהם של בני האדם

פרשתנו:

הקב"ה לקח את בצלאל בן אורי, ומילא אותו רוח אלוקים - רוח הקודש, נתן בו חכמה, תבונה ודעת גבוהים מאוד, ונטע בו את כל המידות

העצומות והנפלאות שצריך שתהיינה לאדם רם המעלה. כל זאת, כדי שיעסוק במלאכת המשכן, בזהב בכסף ובנחושת.

לכאורה לא מובן מה הוצרך בכל זה. בכל מדינה ניתן למצוא אנשים בעלי כישורים, ידע ומיומנויות,

שעוסקים בהצלחה רבה בעבודות נגרות, פחחות, צורפות וכדומה. אנשים כאלו היו מסוגלים, לכאורה, לבנות וליצור את כלי המשכן ללא קושי ניכר. מדוע, אפוא, היה צריך לקחת את בצלאל בן אורי, ולמלא

ראו קרא ה' בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חֹר לְמִטָּה יְהוּדָה. וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחֻמָּה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה. וְלַחֲשֹׁב מִחֲשָׁבוֹת לַעֲשׂוֹת בְּאֶהָב וּבְכֶסֶף וּבְנֹחָשֶׁת (שמות לה, ל-לב).

כשהייתי נער צעיר, בגיל בר מצוה, למדתי בישיבת "תפארת ישראל" בחיפה.

ראש הישיבה שלנו, רבי מאיר דוב רובמן זצ"ל, שגאון גדול וענק רוח היה, נהג למסור לנו שיחות עמוקות, למרות היותנו נערים צעירים. באמצעות

שיחותיו גרם לנו הרב לדבוק בתורה הקדושה ובחכמיה. שיחות אלו נערכו בספרו "זכרון מאיר", ועל אף שנפטר לפני כארבעים וחמש שנים, תורתו עדיין מהדהדת.

זכורני דרשה נפלאה שדרש הרב על

"צריך לדעת מה היתה המחשבה של התורם בשעה שהביא את תרומתו למשכן, ולכוון לכוונתו. בלי זה, חסר בעיקר המלאכה"

בני ישראל הביאו את תרומותיהם למשכן - "וַיָּבֵאוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נָשְׂאוֹ לְבוֹ, וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת ה'". הם הביאו את כל החומרים שנדרשו להקמת המשכן וכליו ובגדי הכהונה - זהב וכסף ונחושת, תכלת, וארגמן ותולעת שני, ושש ועזים, עורות אילים מאודמים, ועורות תחשים, עצי שטים, אבני שוהם, אבני מילואים.

מה עושה אמן רגיל? לוקח אחד מן החומרים שנתרמו, ובונה בו את הכלי הנדרש. למשל, לוקח מטיל זהב של אחד התורמים, לא משנה של מי, ומצפה בו את כלי המשכן השונים - הארון, המזבח, הקרשים וכל שאר הכלים שהתורה ציוותה לצפותם זהב. מבחינתו לא משנה איזה זהב משמש לאיזה כלי, העיקר שהוא בונה לפי ההוראות, והחומר ממלא את ייעודו. אבל למלאכת המשכן זה לא מספיק. כאמור, צריך לדעת לכוון לדעת עליון, צריך לדעת מהו רצון ה', איזה זהב מתאים לאיזה כלי. כמו כן, צריך לדעת מה היתה המחשבה של התורם בשעה שהביא את תרומתו למשכן,

אותו חכמה תבונה ודעת? לשם מה הוא היה זקוק לכל המעלות הגדולות והנפלאות הללו?

ביאור העניין, כי מלאכת הקמת המשכן איננה מלאכה פיזית גרידא, ובוודאי שלא די ליצור את הצורה החיצונית והאומנותית בלבד. את המשכן וכליו צריך ליצור ולעשות באותה מחשבה ובאותה כוונה של בורא עולם, צריך לדעת לכוון לדעת עליון. רק באופן זה יעמדו המשכן וכליו על מתכונתם, ויהיו ראויים וכשרים לייעודם הרוחני.

בעולם יש אמנים גדולים, אך הם אינם ראויים להקים את משכן ה'. רק אנשים צדיקים וקדושים כבצלאל בן אורי, ולצידו אהליאב בן אחיסמך, הם מתאימים להיות בוני המשכן, וכדי שתצלח מלאכתם - מילא אותם ה' ברוח אלוקים, וחנן אותם בחכמת לב מיוחדת.

הקב"ה אומר למשה (לעיל לא, 1): "וּבָלַב כָּל חָכֵם לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה וְעָשׂוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ". כיצד?

בשנה. בימי הרגל הוא היה מקריב קורבנות, רואה כהנים בעבודתם, ולויים בדוכנם וישראל במעמדם. מה יותר נפלא מזה! (עיין תוספות בבא בתרא כא ע"א ד"ה כי מציון).

אך מה היתה המעלה הגדולה והמיוחדת של כל המציאות המרוממת הזאת? - השראת השכינה! על ידי השראת השכינה היה האדם שואב רוח של קדושה וטהרה, מתעלה ומתרומם למדרגות נשגבות. לאחר הרגל היה האדם שב לביתו, חוזר לשגרת חייו, ושוקע לתוך ימים של חולין. הוא היה מעבד את שדותיו, את פרדסיו וכרמיו. חורש, זורע, נוטע, קוצר, זומר. אבל בתוך כל החולין הזה, כל העת היתה מלווה אותו הרגשה של קדושה וטהרה - אותה הרגשה מיוחדת שנחקקה בנפשו בימי העלייה לרגל.

חלפו כמה חודשים, שוב מגיע הרגל. שוב הוא עולה לירושלים, למלא מחדש את ה"מצברים" הרוחניים שלו. אם, למשל, הרגל האחרון היה סוכות, הרי עברו עליו חמישה

ולכוון לכוונתו. בלי זה, חסר בעיקר המלאכה.

לבצלאל היתה החוכמה האלוקית הזאת. הקב"ה מילא אותו רוח אלוקים, ועל ידי כך היה יודע "לְחַשֵׁב מַחְשְׁבֹת לְעֲשׂוֹת בְּנֶהָב וּבְכֶסֶף וּבְנֹחַשׁ", דהינו, ידע לכוון למחשבות של מעלה ולמחשבותיהם של בני אדם, ולפי זה ידע להתאים כל תרומה למטרה המדויקת שלה.

בצלאל, בחוכמתו האלוקית, ידע להקים את המשכן ולהביאו אל שלמותו, עם כל המחשבות והכוונות. על ידי כך זכה להקים את משכן ה' שתהיה בו השראת השכינה.

עלינו לדעת: המעלה הגדולה של המשכן והמקדש - היא השראת השכינה.

נצטוונו בתורה הקדושה: "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר, בְּחַג הַמִּצּוֹת וּבְחַג הַשִּׁבְעוֹת וּבְחַג הַסּוּפּוֹת" (דברים טז, טז). כל אדם מישראל היה עולה לבית המקדש שלוש פעמים

בבית המקדש הזה, שכל כך נכספים
אנו ומשתוקקים אליו?"

השיב לו הגאון במתק שפתים, ואמר:
"הן יודע אתה, ש'יפה שעה אחת של
קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם
הזה' (אבות ד, יז), אך דע לך, שמוכן אני
לתת את כל שכר העולם הבא שלי
תמורת רגע אחד בבית המקדש!"

לכאורה, אמר לו הגאון כך, כיון
שברגע אחד בו נמצא האדם בבית
המקדש, יכול הוא להשיג חכמת ה'
וקדושה ומעלות רוחניות נשגבות,
יותר ממה שאפשר להשיג בשבעים
שנות חיי עמל.

על ידי רגע אחד בבית המקדש זוכה
אדם להגיע להכרה האמיתית ולאמונה
הצרופה, באופן שכל ליבו מתמלא
ומתרגש ממנה, וכל רצונו ומאודו
נהפכים להיות דבקות בה'.

משה רבנו השתוקק ביותר להיכנס
לארץ ישראל, כפי שנאמר: "וְאַתְּחַנֵּן
אֶל ה' בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר.... אָעֲבֹרָה
נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה". מובא
במדרש (דברים רבה יא), שמשוה רבנו
התפלל על כך חמש מאות וחמש
עשרה תחינות, כמניין "ואתחנן".

חודשים ארוכים של חולין עד לרגל
הבא - פסח. אומנם במשך כל
חודשי החורף לא פג הרושם העילאי
של ימי הרגל של חודש תשרי,
אבל עצם הידיעה שהנה הוא שב
ועולה לירושלים, הייתה מפיחה בו
התרגשות מחודשת.

ההתעלות הגדולה שהאדם היה זוכה
לה במשכן ובבית המקדש, היתה
מלווה אותו כל הימים. הוא יכול
לחיות את שיגרת חייו בלי דאגה
למצבו הרוחני, כי ידע שהקב"ה צמוד
אליו. גם כשהוא עובד בשדה ובכרם,
הוא מרגיש כאילו הוא נמצא בבית
המקדש, הקדושה חופפת עליו כל
היום.

רבי אליהו זצ"ל מוילנא, המכונה
"הגאון מוילנא" [וכן "הגאון"], היה
מגדולי חכמי התורה שבישראל.

ניגש אליו אדם ושאלו: "כלעם ישראל,
בכל דור ודור, מתחננים: "ותחזינה
עינינו בשובך לציון ברחמים", 'ותבנה
ירושלים עירך במהרה בימינו', ועוד
כהנה וכהנה תפילות ותחנונים על
בניין בית המקדש. מדוע? מה יש

בזמן חורבן בית המקדש הלך ירמיהו הנביא ללוות את העם בדרכו לגלות בבל, ולא ראה את חורבן המקדש. לאחר מכן שחררו נבזראדן, והנביא שב לארץ ישראל ולירושלים, לראות את מצב היהודים שם. כשחזר ירמיהו לירושלים, וראה את בית המקדש החרב, מיד ישב לארץ ופרץ בבכי איום ונורא, "בְּכֹו תִבְכֶּה בְּלֵילָה וְדִמְעָתֶה עַל לְחֵיָה" (איכה א, ב).

בספר "תורת העולה" לרמ"א מסופר, שאפלטון - שהיה פילוסוף ידוע ומפורסם מחכמי אומות העולם - עבר ליד מקום המקדש, וראה את ירמיהו, גדול חכמי היהודים, יושב על הארץ, מחבק את אבני המקדש ובוכה בכיות איומות.

התפלא אפלטון ושאל: אתה הוא זה שמכנים אותנו גדול חכמי היהודים?! על מה אתה בוכה, על עצים ואבנים

שואלים חז"ל (סוטה יד ע"א): "מפני מה נתאווה משה רבנו להיכנס לארץ ישראל? וכי לאכול מפריה הוא צריך? או לשבוע מטובה הוא צריך? אלא כך אמר משה: 'הרבה מצוות נצטוו ישראל, ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי'".

משה רבנו השתוקק לקדושה ולרוחניות, שאליהם ניתן להגיע בארץ ישראל, ולהשראת השכינה שבמקדש.

הרי משה רבנו עלה להר סיני לקבל את הלוחות, והיה מדבר עם המלאכים כאחד מהם, ואף היתה שכינה שורה עליו. על אף כל זאת לא היה קץ להשתוקקותו לזכות להגיע למקדש שבארץ ישראל!

השיב לו ירמיהו הנביא, שאת כל החוכמה הזו הוא שאב מן העצים ומן האבנים של בית המקדש שחרב, ועליהם הוא מקונן!

על שאלתו השנייה של אפלטון, לגבי בכייה על העבר, אמר ירמיהו שלא יוכל להשיב לו, כיון שרק יהודי יוכל להבין תשובה זו.

מיד הודה לו אפלטון שהצדק עמו.

כל יהודי שהיה מגיע לבית המקדש, היה זוכה להארה של חוכמה בינה ודעת, והיה ליבו מתמלא כיסופים ורגשות קודש, לדבוק בבורא יתברך.

הקדושה הזו שרתה במשכן בזכות בוני המשכן, כי הם השכילו לבנותו

שחרבו ואפשר לבנותם מחדש? ועוד אתמה עליך, שהרי כבר חרב הבית, ואין ראוי לבכות על העבר שכבר חלף, ומדוע אפוא תבכה ותקונן?

השיב לו הנביא ירמיהו בעקיפין, באומרו שעל אף חוכמתו הרבה של הפילוסוף, יש, מן הסתם, ספקות ותמיהות שעדיין לא השיגה דעתו את התשובה להן.

"ודאי ודאי!" ענה אפלטון, והציג בפני ירמיהו הנביא את הספקות ואת התמיהות שהציקו לו. מיד פשט לו ירמיהו את כולם כלאחר יד. נדהם הפילוסוף, והתפעל מאוד, עד שאמר לירמיהו: "אין אלו דברי חכם, אלא חכמתו של מלאך! מהיכן שאבת חכמה מופלאה זו?"

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי שלישי **ימי חמישי**
שיעור מוסר ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

orhachaim.co.il

ישיבת וולוז'ין - "אם הישיבות". הוא העמיד וכונן את המתכונת הידועה של הישיבה בעם ישראל במאתיים השנים האחרונות, עם ה"סדרים" הקבועים. אפילו המושג של "בין הזמנים" נקבע אז.

בישיבתו של רבי חיים מוולוז'ין למדו בחורים רבים, מהם יצאו גדולי תורה מופלגים שהאירו את העולם בתורתם וביראתם. כדי להחזיק את ישיבתו נאלץ רבי חיים לכתת רגליו בין בתי נדיבים. כך נהג במשך שנים רבות, עד שהזקין, וכוחותיו לא עמדו לו עוד.

כדי להמשיך לקיים את הישיבה, שכר רבי חיים את שרותיו של אדם מיוחד, שתפקידו היה לגייס את תרומות הנדיבים. השליח, כמובן, קיבל משכורת מכובדת מן הישיבה. אך זה לא הספיק לו, היו לו דרישות נוספות. הוא בא אל ראש הישיבה ואמר: "לא די בכך שאני נאלץ לנדוד מעיר לעיר, לפחות אעשה זאת בתנאים נוחים". הוא ביקש שישכרו לו כרכרה נוחה, רתומה לסוסים, עם עגלון קבוע שיעמד לרשותו בכל עת.

עם החוכמה האלוקית שנתנה להם מן השמים. בשעה שהם נטלו מתרומת בני ישראל כדי לבנות את המשכן וכליו, הם ידעו להתאים כל תרומה לייעוד הראוי לה.

כיצד?

כלפי חוץ, כל התרומות נראות אותו דבר. אבל לא ראי זה כראי זה. אי אפשר להשוות תרומה שניתנת בטהרת הלב, במסירות נפש, בהשתוקקות - לתרומה שניתנת בלי לב, שלא לשם שמים.

בוני המשכן, בחכמתם האלוקית, ידעו מה מסתתר מאחורי התרומה, מה הכוונות של התורם בשעה שהביא את תרומתו. ככל שהכוונות טהורות יותר, ככל שמסירות הנפש גדולה יותר - כך מעלת התרומה גדולה יותר. וככל שמעלת התרומה גדולה יותר, יש להשתמש בה למטרות נעלות יותר. הכל מחושב ומדויק בתכלית הדיוק.

אבי הישיבות הגאון רבי חיים מוולוז'ין יצ"ל, גדול תלמידי הגר"א, הקים את

ואני מחליף אותו".

כששמע בעל הבית מי האיש שלפניו, השתנו פניו. כשביקש השליח לקבל את התרומה הקבועה עבור הישיבה, התנצל בעל הבית ואמר שהוא אינו יכול לתרום.

השליח הופתע. הוא לא הבין מה קרה. הוא ניסה לשדל את הנדיב שלא לשנות ממנהגו הקבוע, ולפתוח את ליבו וכיסו, אך לשווא. חשב השליח בליבו: אולי קשה לו לתרום את הסכום הגבוה שהיה רגיל לתרום. הוא ניסה להפחית בגובה הסכום, אך ללא הועיל. בסופו של דבר הוא יצא מביתו בידיים ריקות ובמפח נפש. נסיעתו היתה לריק.

חזר השליח לוולוז'ין, בא לפני רבי חיים, וסיפר לו על אותו נדיב שקפץ את ידיו, ושלחו מביתו בלא כלום. רבי חיים תמה לפשר הדבר, והחליט לנסוע לביתו של אותו נדיב.

רבי חיים היטלטל בדרכים, עד שהגיע לעיירה ההיא. כשראה הנדיב את רבי חיים בפתח ביתו, כמעט פרחה

רבי חיים נענה לו. גם אם הדבר כרוך בהוצאות כספיות נוספות, בחשבון הכללי הדבר משתלם. תנאי הדרך קשים, לעיתים העגלה מתבוססת בבוץ ובשלג, וצריך לדאוג לכרכרה נוחה, ולסוסים בריאים וחסונים.

יום אחד הגיע השליח בכרכרתו ההדורה לאחת העיירות, וסר לביתו של אחד הנדיבים הותיקים של הישיבה. בכל שנה, כשהיה רבי חיים מגיע לביתו של אותו נדיב, הוא היה מקבלו בסבר פנים יפות, ותורם סכום הגון לטובת הישיבה. הפעם - לא רבי חיים הגיע אליו, אלא שליח הישיבה.

התורם, כמובן, לא הכיר את השליח. הוא ראה את השליח יורד מן הכרכרה ההדורה, והיה בטוח שמדבר בגביר נכבד.

"שלום עליכם, מי אתה?", שאל התורם.

"עליכם השלום. אני השליח של הישיבה. באתי להתרים את כבודו עבור הישיבה הקדושה בוולוז'ין. ראש הישיבה, רבי חיים, זקן וחלש,

השאר אומרת עליו: 'לְחֹשֵׁב מִחְשְׁבַת
לְעֹשֵׂת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבְנִחֹשֶׁת'. לשם
מה היה בצלאל צריך לדעת 'לְחֹשֵׁב
מִחְשְׁבַת'? מה הכוונה בזה?"

"אלא" - ביאר רבי חיים - "כלפי חוץ
התרומות של כולם נראו זהות. אולם
לכל תרומה היה את הערך המיוחד
שלה, והוא נקבע לפי ערך התורם.
וערך כוונותיו ומחשבותיו בתרומתו.
בניית המשכן כללה הרבה תחומים,
הרבה כלים, וכל תרומה היתה מגיעה
ליעודה, לפי ערכה ולפי הכוונה
שכיוון התורם. התורה אומרת כי
בצלאל היה יודע 'לְחֹשֵׁב מִחְשְׁבַת'.
מי שכיוון בליבו שתרומתו תשמש
לבניית הארון, וכוונתו היתה טהורה
לשם שמים - בצלאל ידע את כוונותיו
וטהרת ליבו וייעד את תרומתו לבניית
הארון. ומי שהיה בדרגה פחותה,
בצלאל כיוון וייעד את תרומתו ליעוד
אחר במשכן, הכל לפי מדרגתו וכוונתו
של התורם".

"אנשים תורמים לאחזקת תורה" -
אמר רבי חיים. "כלפי חוץ, הכסף של
כולם נראה אותו דבר, ומשמש באופן

נשמתו. הוא הכניסו לביתו, וקיבלו
במאור פנים, כבימים ימימה. רבי
חיים התעניין בשלומו, ושאל למצב
עסקיו. כשהשיב לו, כי ברוך ה' הוא
רואה ברכה בעסקיו, החליט רבי חיים
כי זו העת לשאול אותו את השאלה
המתבקשת: "מה ראית להשיב את
פניו של השליח ריקם?"

השיב הנדיב: "כבוד הרב, אומר לכם
את האמת. החלטתי להפסיק לתרום
לישיבתכם".

"ומדוע?" תמה רבי חיים.

"עד היום ידעתי שכספי התרומה שלי
הולכים לאחזקת תלמידי הישיבה.
אולם כשהגיע השליח לביתי, התברר
לי שטעיתי: כספי הולך לממון השמן
של גלגלי הכרכרה ההדורה של
השליח... לתומי חשבתי שבכספי
מאכילים את פיותיהם של לומדי
התורה, אבל התברר לי שבכספי
מאכילים את הסוסים... לזה אינני
מוכן! לא לשם כך אני תורם מכספי!".

אמר לו רבי חיים: "התורה הקדושה
מספרת על מעלותיו של בצלאל, ובין

לחלק הנעלה של הישיבה. ומי שאינו במדרגה זו, וכוונתו אינה טהורה - כספו הולך לשימון גלגלי הכרכרה של השליח".

כללי לאחזקת הישיבה על הוצאותיה השונות. אולם מן השמים מכוונים כל תרומה לפי התורם. מי שהוא טהור וכוונתו טהורה, כספו הולך

פרשה למעשה

רוטשילד, הסיני וראש הממשלה

הספר זכה להצלחה רבה, והפך לרב מכר בקנה מידה בינלאומי. במקביל - הביקוש להרצאותיו של ברנהרד הלך וגבר, והוא הוזמן להרצות ולהנחות בכנסים עסקיים בכל רחבי העולם.

יום אחד הוא מקבל שיחת טלפון מסמנכ"ל בכיר בחברת מיקרוסופט העולמית, שמיסדה - ביל גייטס הוא מגדולי עשירי העולם. הלה הזמין אותו להרצות בכנס שבו ישתתפו כל מנהלי החברה. הרצאתו של ברנהרד תהיה הרצאת הפתיחה.

קיווי ברנהרד רצה לענות בחיוב

וביום השְׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קֶדֶשׁ שַׁבָּת שַׁבְּתוֹן לַיהוָה' (שמות לה, ב).

השבת שייכת ליהודי. גוי אינו יכול לקנותה גם אם יתן את כל כספו לשם כך, והיהודי, אם זוכה לדעת כמה יקרה היא - אינו מוכן למוכרה בעד שום הון בעולם.

קיווי ברנהרד הוא יהודי שומר תורה ומצוות מדרום אפריקה. לפני מספר שנים הוציא ברנהרד ספר המלמד כיצד נתן ליישם תכונות מסוימות ולתרגם אותן להצלחה בעולם העסקים הקשוח בעידן המודרני.

דיברו שם על הכנס ועל ההרצאה, והוא סיפר לבוס על הסכום האדיר שהוצע לברנהרד, ועל עקשנותו שלא להרצות בשבת. כעת התקשר הסמנכ"ל כדי לשתף את ברנהרד בתגובתו המתפעלת של מר גייטס: "אני יכול לקנות כל דבר שארצה - כל בניין, כל מטוס או כל יאכטה שאחפוץ בהם", אמר המיליארדר, "אבל כל כספי אינו מספיק כדי לקנות שבת אחת של יהודי..."

כאשר היהודי עושה את שבתו קודש, ושומר עליה מכל משמר, גם הגויים מכירים בכך שהשבת היא ערך עליון עבורו, ואף יודעים להעריך את הנחישות והעקביות ששמירת השבת מעידה עליהן.

מסופר על אחד מבני משפחת רוטשילד שהיה שותף עם ראש

להזמנה, כמובן, אולם כשפתח את יומנו כדי לבדוק את התאריך, גילה כי יומו הראשון של הכנס אמור להיות בשבת.

"בשבת אני לא עובד", הודיע ברנהרד לסמנכ"ל שמעבר לקו.

התגובה היתה נדהמת. הוצע לו סכום כפול ומשולש, מאות אלפי דולרים, אבל ברנהרד בשלו: "בשבת אני לא עובד, וזה לא משהו שכסף יכול לפתור".

בסופו של דבר חברת מיקרוסופט הענקית נאלצה לשנות את תאריכי הכנס, ולהתחילו ביום ראשון, כי זו היתה הדרך היחידה שלהם לקבל הרצאה פותחת מקיווי ברנהרד.

חודשים ספורים לאחר הכנס קיבל ברנהרד שיחת טלפון נוספת מאותו סמנכ"ל. לפני מספר ימים הוא שהה יחד עם ביל גייטס במטוסו הפרטי.

לעילוי נשמת

ליטל חמוטל ז"ל בת תמר תחי'

לסעודת השבת.

צריך להבין שלא מדובר בפיתורין מעבודת מזכירות... מדובר היה בסכומי כסף עצומים שילכו לאבדון, וגם בהפסד של כבוד ושל מעמד, אבל רוטשילד עמד בניסיון.

במוצאי שבת הוא שוב מקבל הודעה - ראש הממשלה מבקש שתגיע למשרדו בדחיפות.

כשנכנס רוטשילד למשרד ראש הממשלה, התקבל בחיבוק חם. "אני חייב לך כסף רב", בישר לו ראש הממשלה, והסביר:

"היה אצלי סיני אחד, מיליארדר. דיברנו, והשיחה התגלגלה. במהלך הדברים אמרתי לו שאני מכיר יהודי שלא ימכור את השבת שלו בשום מחיר. הוא לא האמין לי, ואני התעקשתי. התערבנו על סכום עתק, ואז שלחתי לקרוא לך".

"בזכותך ובזכות השבת שלך הרווחתי סכום כסף עצום", סיים ראש הממשלה, "מגיע לך מחצית ממנו..."

ממשלת אנגליה בכל מיני עסקים, ושימש גם כיועצו. ליל שבת אחד, בעודו יושב עם כל משפחתו לסעודת השבת, נשמעו לפתע נקישות על הדלת.

בפתח עמד שליח: "ראש הממשלה זקוק לך לעניין דחוף ביותר".

"אם מדובר בפיקוח נפש, אבוא", ענה רוטשילד, "אולם אם הנושא קשור לענייני מסחר ותעשייה - איני יכול לבוא. שבת היום".

השליח חזר לאחר זמן קצר והודיע: "מדובר בעסקים, אבל ראש הממשלה מוסר כי הוא מוכרח לראותך כעת".

רוטשילד לא התרשם. "הוסכם בנינו כי בשבת איני עובד. לא אוכל להגיע".

בפעם השלישית הגיע השליח עם איום רציני: "ראש הממשלה ביקש להודיע לך כי אם אינך מופיע מיד במשרדו, הוא מבטל את כל העסקים המשותפים שלכם, ואתה מפוטר".

"קיבלתי את הודעת הפיתורין", השיב רוטשילד, סגר את הדלת, ושב

כוח הקדושה

או יהלומים, אלא של אור עליון - היו נוצרים כלפיו הדרת כבוד והרגשת יראה.

בחטא העגל איבדו בני ישראל את הכתרים האלו, כפי שמוכח שם בהמשך: "וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה, ופרקום. שנאמר: 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהֵר חוֹרֵב'".

אולם כלל גדול הוא: "הקב"ה מיהב יחיב, ומשקל לא שקיל" (חולין ס ע"א) - כשהקב"ה נותן דבר, הוא אינו לוקח את מה שנתן. ואם הקב"ה הוריד לעולם את הכתרים האלו - הוא לא יקח אותם בחזרה!

לפיכך, מיד לאחר "וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם", ממשיך הכתוב ואומר (פסוק ז): "וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הִרְחִיק מִן הַמַּחֲנֶה" - משה רבנו, שלא חטא בעגל, לקח את הכתרים האלו והפך להיות כולו אור. הוא נאלץ, אפוא, לנטות את אוהלו "מחוץ למחנה הרחוק מן המחנה",

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת פֶּלַעַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת (שמות לה, א).

לאחר חטא העגל נאמר (שמות לג, ו): "וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מִהֵר חוֹרֵב".

מהו ה"עָדָיִם מִהֵר חוֹרֵב" שהוסר מעל בני ישראל?

אמרו חז"ל (שבת פח ע"א): "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו שישים ריבוא של מלאכי השרת, וקשרו לו לכל אחד ואחד מישראל שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע".

במתן תורה זכו ישראל לכתרי אור. כל יהודי שאמר "נעשה ונשמע", זכה לשני כתרים של אור עליון שהונחו על ראשו על ידי מלאכי השרת שירדו משמים. כשישראל מעוטרים בכתרים שכאלו, מתקיים בהם (דברים כה, י): "וַיֵּרָא כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי נָשָׂם ה' וַיִּקְרָא עֲלֵיהֶם וַיִּרְאוּ מִמֶּנָּה". כשיהודי היה מתהלך עם שני כתרים, לא של זהב

נאלץ לנטות את אוהלו "מחוץ למִחֲנֶה
הֶרְחַק מִן הַמִּחֲנֶה!"
כיצד, אפוא, יצליח משה לדבר אל בני
ישראל?

אומר ה"אור החיים" הקדוש, כי זה
הטעם שהוצרך לומר כאן הכתוב:
"וַיִּקְהַל", למרות שהוא "דבר הרגיל
בכל עת אשר יצוה דבר ה'", אלא
"לצד שראו כי קרן עור פניו, וייראו
מגשת אליו, לזה הוצרך להקהיל את
כולן לבל ימנעו קצת מהמורא, וזה
שדקדק לומר: "אֶת כָּל עֵדֶת". משה
רבנו מרגיע את בני ישראל, מכנס את
כולם יחד ומדבר איתם. כשבאים כולם
יחד - קל יותר.

באשר לאור הגדול העליון הבוקע
ממנו - יש פתרון: "וַהֲשִׁיב מֹשֶׁה אֶת
הַמַּסּוּהָ עַל פָּנָיו".

המציאות היא, שאין כוח ביד עוברי
עברה לראות בעיניים את הקדושה.

משום שכתרי האור שהונחו עליו
גרמו לכך ש"קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ
מִגֹּשֶׁת אֱלֹהֵי". הכתרים הללו שנלקחו
מבני ישראל, יצרו הדרת כבוד ויראה
מיוחדים כלפי משה.

אונקלוס קורא לכתרים הללו שהיו
על ראש משה בשם: "כלי זין" -
כלי מלחמה, וזה לשונו: "וַאֲעֵדִיאוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת תִּקּוֹן זַיְיִהוֹן מְטוֹרָא
דְּחוֹרְב".

נורא ואיום להיווכח למה גרם החטא.
לאיזה הפסד רוחני, עליון.

משה רבנו רוצה לדבר אל כל עדת בני
ישראל. אולם בני ישראל פוחדים:
קרן עור פניו, כלי זין על ראשו, אור
עליון מקיף אותו. "וַיִּירָאוּ מִגֹּשֶׁת
אֱלֹהֵי". אם עד אז היה כל אחד יכול
לדבר עם משה באופן חופשי, הרי
שמאז שמשה התעטר באותו אור
עליון, נוצר מרחק בינו לבין העם, והוא

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

אותו מפחד: "חֲטָאָה אֶתְּ" (ברכות ס"ע"א).
 כשהוא שונה ומשלים בחטאו, קורה
 אחד מן השנים: או שהוא מקבל כוח
 להתחרט ולשוב בתשובה, או שהוא
 מקבל כוח של חוצפה של הסיטרא
 אחרא, "לצפצף", לא "להתרגש"
 יותר, לזלזל בקדושה ושוב לא לחוש
 לה.

כמה יש להיזהר, אפוא, להתרחק
 מהחטא מלכתחילה!

הם יראים מפניה. האמת המאירה
 מפחידה אותם, והם מתרחקים ממנה.
 "תעשה לי טובה, עזוב אותי!...", הוא
 משפט נפוץ בקרב כל אלו ש"נִיִּירָאוּ
 מִגְּנֻשֶׁת אֱלֹוִי", שמפחדים מ"קָרַן עוֹר
 פְּנֵיו". הקדושה מרתיעה אותם.

כל אדם שחוטא מפחד, בתוך תוכו,
 מפני הצדיקים. מפני הקדושה. הוא
 לא רוצה שיראו אותו. "פְּחָדוֹ בְּצִיּוֹן
 חֲטָאִים" (ישעיהו לג, ד). עד שאמר רבי
 ישמעאל על אחד מתלמידיו, שראה

עין חיים היא למחזיקים בה

למחזיקי התורה ותומכיה.

על כן נצטוינו, שהבדים יהיו דבוקים
 בארון ולא יסורו ממנו, לרמוז לתומכי
 התורה שלא יעזבו את תלמידי
 החכמים, אלא ידבקו בהם, ועל ידי זה
 יזכו להיות במחיצתם לעולם הבא.

על הפסוק בקהלת (ז, יב) "כִּי בְּצֵל
 הַחֲכָמָה בְּצֵל הַכְּסָף" דרשו רבותינו
 (פסחים נג ע"ב): "כל המטיל מלאי לכיס

וַיִּשֶׂם אֶת הַבָּדִים עַל הָאָרֶץ (שמות לז, ה).

הוזהרנו בלאו מן התורה שלא להוציא
 את בדי הארון מתוך טבעותיו (רמב"ם
 ספר המצוות, לא תעשה, פ), והעובר על לאו
 זה לוקה (מכות כב ע"א).

המפרשים (רבנו בחיי שמות כה, ט; האלשיך
 הקדוש) כתבו טעם בדבר, לפי שהארון
 רומז על תלמידי חכמים העוסקים
 בתורה, והבדים מחזיקי הארון רומזים

ארון ברית ה' הובל בתהלוכה גדולה, ברוב עם הדרת מלך, וכך מובא בנביא (שמואל ב' ו, ג-ה): "וַיִּרְפְּבוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹקִים עַל עֲגֹלָה חֲדָשָׁה, וַיִּשָּׂאֶהוּ מִבֵּית אַבְיָנָדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה, וַעֲזָא וְאֶחָיו בְּנֵי אַבְיָנָדָב נִהְגִּים אֶת הָעֲגֹלָה חֲדָשָׁה... וְדוֹד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מִשְׁחַקִּים לְפָנָיו ה' בְּכָל עֲצֵי בְרוּשִׁים וּבְכַנְרוֹת וּבִנְבָלִים וּבְתַפִּים וּבְמִנְעֻנְעִים וּבְצִלְצְלִים".

אך כאשר הגיעו עד גורן נכון, שלח עוזה את ידו אל ארון האלוקים, "וַיֹּאחֲזוּ בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר", ומיד "וַיִּתַּר אָף ה' בְּעֹזָה וַיִּפְהוּ שָׁם הָאֱלֹקִים עַל הַשָּׁל".

תלמידי חכמים - זוכה ויושב בישיבה של מעלה, וכתוב (משלי ג, יח): 'עֵץ חַיִּים הִיא לַמְחֻזְקִים בָּה'".

בגמרא (סוטה לה ע"א) מובא: "נשא ארון את נושאיו ועבר, שנאמר: 'וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תָּם כָּל הָעָם לָעָבֹר וַיַּעֲבֹר אֲרוֹן ה' וְהַכֹּהֲנִים לְפָנָיו הָעָם'".

לאחר שכבש דוד המלך את ירושלים, וסידר את סידרי הקדושה בישראל, ביקש להעלות את ארון ה' מבית אבינדב לירושלים.

זהירות מאש המחלוקת

הטעם לכך שהוזהרנו על אש המחלוקת דווקא בשבת הוא, מפני שאז מתפנים כולם מעבודתם, מתראים ונפגשים זה עם זה, ואם לא עוסקים בדברי תורה ובשמיעת דברי אלוקים חיים, אשר מעלים ומרוממים את האדם - מגיעים לדבורי חול ודברים בטלים, הגוררים בעקבותיהם

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם (שמות לה, ג).

איסור הבערת אש הוא אחד מל"ט המלאכות האסורות בשבת.

אך השל"ה הקדוש מוסיף, כי התורה הזהירה כאן לא רק על אש פיזית, כי אם גם על הבערת אש רוחנית, שהיא אש המחלוקת וחימום הכעס.

קטטות וויכוחים.

כנגד אש המחלוקת שכוחה עלול להתחזק בשבת, ניתן בידינו כוח אדיר המסוגל להילחם בו - כוח דברי התורה.

כאשר מנצלים את שעות הפנאי ואת כינוס הבריות לאמירת דברי תורה ולשמיעתם, דברי התורה שהם כאש, כמו שנאמר: "הֲלוֹא כֹה דִבְרֵי פְּאֵשׁ נֶאֱמַר ה'" (ירמיה כג, כט), מבערים ושורפים את אש המחלוקת!

והרי לא ניתנו שבתות וימים טובים, אלא לעסוק בהן בדברי תורה (ירושלמי שבת פט"ו ה"ג).

מאחר שעניין אש המחלוקת בשבת הינו כה חמור, מרכז השטן כוחות רבים על מנת לגרום לאדם ליפול ולהיכשל. הניסיון גדל ביותר בערב שבת, כשמחמת לחץ ההכנות עלולים להגיע לקפידות, לכעסים ולעלבונות. דווקא אז, יש להתאמץ בכל הכוח בשמירה על המידות הטובות, ובהתגברות ובשליטה על המילים

בלהט הויכוח אנשים אינם שמים לב למעשיהם, ועלולים להגיע למציאות נוראה ואיומה.

כך אירע באחד מבתי הכנסיות, שתוך כדי דרשת הרב, נדמה היה לאחד המתפללים כי כוונת הרב בדבריו היא להקניט ולגנות אותו באופן אישי. הוא לא שלט ברוחו, קם ממקומו וגער ברב נמרצות. הקהל לא נותר אדיש לחילול כבוד הרב, ומיד קמו אנשים שקינאו את קנאת רבם, והחזירו לאותו אדם מנה אחת אפיים.

חילופי הדברים נגררו לחילופי מהלומות, ובמקום פרצה קטטה איומה ונוראה, עד שהוזמנו למקום ארבעה אמבולנסים וניידות משטרה. נגרם מכך חילול שבת מזעזע, מלבד חילול ה' ושאר עברות חמורות שנעשו שם!

כל זאת משום שעברו על "לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם", והציתו את אש המחלוקת, אשר כדרכה של כל אש פורצת בלי שליטה, ומכלה את כל הנקרה בדרכה.

היוצאות מפינו.

בחוסר יציבות, ובן רגע נפלו כל הכלים שהיו עליו, והתנפצו בקול רעש גדול, בקבוקי היין היקרים נשברו, ותוכנם נשפך על המצות היקרות והמהודרות שהתפזרו בשלוליות ונרטבו כליל.

לא חלף זמן רב, ורבי שבתאי שב לביתו. המחזה שנגלה לנגד עיניו לא היה מרנין, בלשון המעטה, והוא פרץ בבכי. אך במקום שיוציא מפיו האשמות כלפי אשתו, הוא התאונן על עצמו שעוונותיו גרמו לכך, ולא באה לו עוגמת הנפש הזו, אלא משום שלא עשה את כל מעשיו לשם שמים.

הוא לא נח ולא שקט, עד שסיים: "הוי, כמה ציערתי את אשתי הצדקת, בכך שגרמתי לה את עוגמת הנפש הזאת", ובכך הצליח לעודד ולהרגיע את הרבנית.

במקום להפוך את הארוע לזירת התגוששות, שבה הכל יוצאים

"רבי שבתאי הסבלן" היה יהודי תמים שכונה בפי הבריות בשם זה על שם הסבלנות שהיתה בו. כגודל יראת השמים שלו כך היו מידותיו הטובות, ומעולם לא נתן להן לבוא זו על חשבון זו.

כשהתקרב ליל פסח שררה בביתו התרגשות רבה. ככל שנה הקפיד רבי שבתאי על הידורי כשרות מרובים, ורכש מצות מהודרות במחיר מלא. שולחן הסדר בביתו נערך מבעוד מועד בכלים מפוארים, כלי כסף וגביעים נוצצים - "תערוך לפני שולחן"... שולחן של בני מלכים, כפשוטו ממש.

כשהלך להתפלל ערבית, נכנסה הרבנית לסלון. ברגע אחד של חוסר שימת לב נתקלה רגלה במפה הארוכה. השולחן התנדנד מעט

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

על - "מִמְצוֹא חֶפְצֶךָ וְדָבָר דְבָר" (ישעיה נח, ג), "שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול" (שבת קיג ע"ב).

הזהירות הנדרשת לכך היא כה גדולה, עד שרבותינו (ירושלמי שם) מספרים שרבי שמעון בר יוחאי ראה את אמו מדברת הרבה בשבת, ואמר לה: "אמא, שבת היום!", ומיד מיעטה בדיבורה. רשב"י, כמובן, לא העיר בצורה חריפה, כדרך שאומר השולחן ערוך (יו"ד רמ, יא) "ראה אביו שעבר על דברי תורה, לא יאמר לו: עברת על דברי תורה, אלא יאמר לו: אבא כתוב בתורה כך וכך, כאילו הוא שואל ממנו, ולא כמזהירו, והוא יבין בעצמו ולא יתבייש...". מכל מקום ניתן ללמוד מכאן על חומרת עניין זה של דיבור דברים מיותרים בשבת.

פצועים ושותתים דם, הוא נטל את כל האשמה על עצמו, וזקף את קומתה של אשתו. השטן, אשר כבר כמעט חכך את ידיו בהנאה על הצלחתו, נאלם דום והסתלק לו בבושת פנים.

זהירות מכעס וממחלוקת ותיקון עצמי עד רכישת מידות נעלות ומופלאות, הם השאיפה שאותה עלינו להציב לעצמנו בעבודת ה'.

אש המחלוקת היא רק אחת מן העברות שעלולים להגיע אליהן בעקבות כינוס שאינו נסב על ענייני קדושה ודברי תורה, אלא עוסק בדברי הבל ורעות רוח. אנשים כאלו "מרעה אל רעה יצאו" - הם מדברים דברי חול האסורים בשבת ועוברים

לידה קלה
שלי בת רות

ציווי השבת והמשכן

רש"י הקדוש כבר עמד על שאלה זו וענה: "הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת".

מאחר שישראל עסקו כעת בבניית המשכן בהתלהבות ובשמחה גדולה, התעורר חשש, שמרוב רצון וחשק לתרום ולהתאמץ בעניין זה, יבואו לתרום גם בעצם יום השבת, ולטלטל מרשות לרשות.

משום כך חזר הקב"ה והודיע להם על השבת, ללמדם שאפילו לצורך מלאכת המשכן לא יחללו את השבת [מלבד הקרבת הקורבנות ודברים מיוחדים שהותר לעשותם במשכן גם ביום השבת].

וַיִּזְמֹן הַשְּׁבִיעִי יְהִיָּה לָכֶם קִדְשׁ שַׁבָּת
שַׁבְּתוֹן לַיהוָה (שמות לה, ב).

במדרש (ילקוט"ש רמז תח) מובא: "אמר הקדוש ברוך הוא למשה: עשה לך קהילות גדולות, ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת, ולכנס בבתי מדרשות, ללמד ולהורות לישראל דברי תורה, איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלם בין בני".

הקשו המפרשים: מפני מה חוזרת התורה שוב על ציווי מצות השבת? הלא כבר בעשרת הדיברות הוזכרה מצוה זו, ובנוסף לכך הוזכר העניין גם בפרשת בשלח. מה טעם הציוויים החוזרים?

השבת בעצמה היא השראת השכינה

שלא להיכשל בשמירת השבת, כיון שכל העת תהיה עסוק במלאכתך, אם לא במעשה - כדיבור או במחשבה.

נתאר לעצמנו אדם שברשותו מפעל נעליים; אם יש לו אמונה ובטחון בה' שהוא זן ומפרנס אותו, בהגיע יום השבת ישים חיץ בין עסקיו למחשבותיו, ויזכה ליום של מנוחה וקדושה, שבת - וינפש.

אבל אם לא חיוק עצמו באמונה ובבטחון, בהגיע יום השבת לא יעזבוהו לרגע המחשבות על העסק: "בשבוע הבא צריך לספק הזמנה ענקית"; "לא הספקתי לחתום על הצ'קים"; "אם נשיג ערבים טובים נוכל לקבל את ההלוואה מהבנק..."; "כמה כדאי להזמין מהסחורה הזאת?..."

הוא עובד בשבת! במחשבותיו הוא עסוק במלאכתו, ומתוך כך מגיע גם לידי דיבור האסור על פי ההלכה; "מִמְצוֹא חִפְצָה וְדָבָר דָּבָר" (ישעיהו נח, יג) - שלא יהיו דיבורך של שבת כדיבורך של חול".

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּךְם קֹדֶשׁ שַׁבָּתוֹן לְה' (שמות לה, ב).

קדוש יעקב שקידשוהו שמים ורבנן בכל אתר, רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל בספרו "פיתוחי חותם" מבאר:

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה" - תַּעֲשֶׂה מאליה. כדי שיוכל האדם לשבות את שביתת השבת כראוי, ותחול עליו קדושת שבת, עליו להתחזק באמונה ובבטחון בה' יתברך במשך השבוע כולו, ולהפנים את הידיעה כי לא הוא "בעל הבית" על עסקיו, ולא הוא הגורם לרווח או להפסד, אלא הכל מאיתו יתברך - "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנֹּתֵן לָּךְ פֶּחַם לַעֲשׂוֹת חֵיל".

אם בששת ימי השבוע תהיה המלאכה בעיניך כנעשית מאליה, ותבין שממילא אינה תלויה בך - תוכל לנטוש אותה לגמרי ביום השבת, ולקדש אותה. אך אם חושב אתה שמעשה ידיך, חריצותך, תבונתך וכישרונותיך הם הנותנים לך הצלחה וברכה, לא תוכל

עשויים כבר מאיתו יתברך.

בכל אחד מתאי המוח נקלטים ומאחסנים מאות ואלפי פריטים, אך מחקרים בדקו ומצאו כי ישנו תא מסוים במוח, שניתן לאכסן בו אך ורק מחשבה אחת.

אחד הפרופסורים שהיה שותף למחקר, איש ירא שמים בתכלית, ושומר שבת כהלכה, אמר כי תא זה הוא ודאי התא של יום השבת: מאחסנים בו את ידיעת השבת - וזולתה אין שום מחשבה אחרת!

ידוע כי אדם העובר על איסורי שבת בשוגג חייב להביא קורבן. מדוע? הוא נכנס לחדר והדליק בטעות את האור... למה מחייבים אותו בקורבן? כי אין מציאות כזו - לשכוח את השבת, אפילו לא לרגע! אם שבת היום - אין

התנתק! זכור שהמלאכה נעשית על ידי בורא עולם! אתה אינך עושה דבר, אם כן מה מפריע לך לשבות, לשבת בנחת עם המשפחה, וליהנות מיום שבת קודש?

פעם נתתי את הדוגמה הזאת בשיחה שמסרתני. לאחר השיחה ניגש אלי אחד היושבים בקהל, וסיפר: "יש ברשותי מפעל לנעליים, והדוגמה שהרב נתן שיקפה את המצב שלי בדיוק נמרץ. אם אני מתחזק באמונה וזוכר שהכל מאיתו יתברך, השבת היא יום מנוחה אמיתי עבורי. אבל אם אני עסוק במחשבות שאני עשיתי ואני אעשה - אינני מצליח להתנתק מהמפעל לרגע, אפילו לא בשבת!"

כדי שיוכל האדם לשמור את שביתת השבת באופן הראוי והרצוי, "מנוחה שלמה שאתה הוא רוצה בה" - עליו להאמין, לבטוח ולחוש שכל מעשיו

ואינו מתעורר אפילו בשבת, אם גם אז אינו קולט שהוא חי בתוך חלום - נקרא רע.

הציווי לעשות מלאכה בששת ימי החול בלבד, נאמר לישראל קודם הציווי על מלאכת המשכן. רש"י פרש במקום: "לומר שאינו דוחה את השבת".

אפילו עבור בניית המשכן והשראת השכינה אין מחללים את השבת! השבת היא השראת שכינה בפני עצמה. היא מרוממת את היהודי לאמונה וידיעה שהכל מאת ה', וכל המירוץ שכולנו נעים בתוכו בימות השבוע - אינו אלא דמיון ותעתוע.

העולם הזה הוא דמיון, והשבת מעוררת אותנו ממנו, ומזכירה לנו שכל המלאכה בידי ה', וכל השאר - כחלום יעוף.

מקום לשום מחשבה אחרת שמסיחה את הדעת.

אמרו חז"ל (ברכות יד ע"א): "כל הלן שבעת ימים בלא חלום נקרא רע".

ביאר הגר"א ז"ל: בכל שבעה ימים חייב להיות יום אחד שהוא שבת. ומה קורה בשבת? אז יודע אדם כי ששת הימים האחרים אינם אלא כחלום.

כל העולם הזה שאנו שקועים בתוכו במשך השבוע, כולו דמיון ותעתוע. אומנם, כשהאדם עסוק בענייני העולם הזה וטרוד במלאכתו - קשה לו להבחין בכך, אולם כשמגיעה השבת היא מזכירה לו שה' מנהל את העולם: הנה, כולם שובתים, והקב"ה מפרנס.

אבל אדם שלן בכל שבעת הימים,

שע"י מוסדות 'אור החיים'

הודעה חשובה!

ידידים ורוכשים נכבדים. שלום וברכה.

בלוח השנה 'המאור' הנוכחי - לשנת תשפ"ד אותו רכשתם / קיבלתם,

נפלה טעות בציון

תאריך המעבר לשעון קיץ הקרוב

שהוקדם בשבוע

לנוחיותכם צירפנו את 2 דפי הלוח עם הזמנים העדכניים להדבקה על הלוח הקיים.

כמו כן ניתן לקבל את דפי הלוח העדכניים

בכתובת המייל: officeorhachaim@gmail.com

לוח 'המאור' היוצא תחת ידינו כבר למעלה מ-30 שנה עובר מידי שנה עריכה, בקרה, והגהה מדוקדקת, ע"י צוות מקצועי ומוכשר, אנו עושים כמיטב יכולתנו לשפר את הבקרה וההגהה על לוח זה ע"מ להמשיך להביא אליכם את הלוח המסורתי, המוכר, והמקובל על כל שכבות הציבור, בצורה המיטיבת והעדכנית ביותר.

תזכורת: זכר למחצית השקל

קיום המצווה בהידור!

הגאון ר' חיים פלאג'י זיע"א בספרו "רוח חיים" הביא כמה אחרונים שכתבו: "מעלה גדולה עד מאד לתת המעות הללו לתלמידי חכמים עניים השוקדים על דלתות תורתנו הקדושה". וכבר אמרו במדרש קהלת רבה: "אם ביקשת לעשות צדקה, עשה אותה עם עמלי תורה. אשר על כן אם יש לפניו אפשרות לתרום לעני רגיל או לעמלי תורה, יעדיף לעמלי תורה".

לתרומה
דיגיטלית
סרקו כאן:

בברכה

הנהלת המוסדות

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל.

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל.

רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל.

רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל.

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטל ז"ל.

יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל. תנצבה.